

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 20Sa/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2020200287
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2020200287.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave sudcom JUDr. Róbertom Foltánom v právnej veci žalobcu X. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, J. E. K., proti žalovanému Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 0301940602020 zo dňa 8.10.2020, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu z a m i e t a .
- II. Žalovanému súd právo na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa v konaní domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 8.10.2020, ktorým tento ako odvolací orgán zamietol jeho odvolanie a potvrdil Upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok vydané pod číslom 0301940602020 Sociálnou poisťovňou, pobočkou Galanta dňa 28.8.2020.

2. Namietal, že Sociálna poisťovňa svojim postupom vo veci, predchádzajúcimi rozhodnutiami a Rozhodnutím o odvolaní proti Upovedomeniu o začatí vymáhania pohľadávok zmarila jeho snahu o úhradu všetkých jeho záväzkov, ktoré má nielen voči žalovanému, ale aj voči zdravotnej poisťovni a advokátskej kancelárii, zapríčinila, že svoje záväzky bol nútený uhrádzať vo vyššej čiastke, ako mu prislúchalo podľa príslušných právnych predpisov, bez zachovania nepostihnuteľnej časti starobného dôchodku, čím bola ohrozená jeho finančná existencia a vyvolaný stav neistoty.

3. Poukazoval na iné konania týkajúce sa vymáhania pohľadávok voči nemu, ako aj na skutočnosť, že Sociálna poisťovňa odmietla jeho žiadosť o povolenie splátok vo výške 30 eur mesačne a zabránila tak realizácii jeho poctivého úmyslu uhradiť všetky svoje záväzky, nakoľko je (v tom čase bol) poberateľom starobného dôchodku vo výške 441,60 eur mesačne, iný príjem nemá a nedisponuje čiastkou, ktorá má byť vymáhaná.

4. V prípade zistenia, že žalovaný svojim rozhodnutím neporušil ustanovenia zákona, žiadal o uplatnenie peňažnej moderácie podľa § 192 Správneho súdneho poriadku a zníženie výšky jeho peňažného plnenia na pôvodnú výšku 30 eur mesačne v záujme umožnenia úhrady všetkých jeho peňažných záväzkov, a aby súd v prípade vzniku škody vyvolanej exekučným konaním nariadil Sociálnej poisťovni úhradu vzniknutej škody.

5. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k veci navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

6. Uvádzal, že Okresný súd Galanta rozsudkom č.k. 19C/5/2018-149 zo dňa 17.7.2019 uložil povinnému povinnosť zaplatiť Sociálnej poisťovni, ústrediu sumu vo výške 6.379,47 eur, a to splátkami po 30

eur mesačne, splatnými vždy do posledného dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.9.2019 a vykonateľnosť dňa 1.11.2019, čím sa stalo právne záväzným. Povinný uhradil pohľadávku splátkami v zmysle rozhodnutia súdu až do januára 2020 vrátane. Spolu splatil sumu vo výške 210 eur. Rozsudkom stanovený splátkový kalendár porušil v mesiaci február 2020, keď neuhradil stanovenú splátku. Na základe uvedenej skutočnosti Sociálna poisťovňa, pobočka Galanta (ďalej aj „oprávnená“) v súlade s § 225c zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení začala dňa 27.8.2020 konanie vo veci vymáhania pohľadávky v prospech oprávnenej voči žalobcovi na vymoženie pohľadávky v zostatkovej výške 6.169,47 eur. Následne oprávnená zaslala žalobcovi v súlade s § 225i ods. 5, § 225j ods. 7 a § 225m ods. 3 zákona o sociálnom poistení upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok č. 0301940602020, a to zrážkami zo mzdy a iného príjmu, príkazaním pohľadávky z účtu vedeného v banke alebo pobočke zahraničnej banky, zrážkami z dávok vyplácaných oprávnenou s výzvou, aby predmetnú pohľadávku zaplatil na účet oprávnenej do ôsmich dní od doručenia upovedomenia.

Žalobca predmetnú pohľadávku v zmysle výzvy neuhradil a voči upovedomeniu o začatí vymáhania pohľadávok podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie zo dňa 21.9.2020, doručené oprávnenej dňa 23.9.2020. Žalovaná ako odvolací orgán preskúmala odvolaním napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu v súlade s § 218 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutím č.k. 0301940602020 zo dňa 8.10.2020 odvolanie žalobcu zamietla a napadnuté rozhodnutie potvrdila v celom rozsahu s odôvodnením, že povinnosť úhrady dlžnej čiastky v splátkach vyplývala povinnému z rozhodnutia Okresného súdu v Galante, a to pod sankciou straty výhody splátok v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky. Žalobca sa dostal do omeškania v mesiaci február 2020, kedy splácanie prerušil. Na základe tejto skutočnosti oprávnená pristúpila k vymáhaniu zostatku predmetnej pohľadávky. K žiadosti povinného o opätovné povolenie splátok dlžnej sumy žalovaná uviedla, že konanie o odvolaní nie je konaním o povolení splátkového kalendára. Zároveň konštatovala, že zlá finančná situácia žalobcu nepredstavuje zákonný dôvod na zmenu či zrušenie napadnutého rozhodnutia či zastavenie samotného konania podľa štvrtej časti zákona o sociálnom poistení. Exekučným titulom bola žalobcovi uložená povinnosť plniť a ten si ju dobrovoľne nespĺnil. Oprávnená bola preto nútená pristúpiť k nútenému vymáhaniu dlžných súm. Na základe týchto skutočností žalovaná skonštatovala, že vymáhanie pohľadávky oprávnenou začalo v súlade s § 178 ods. 1 písm. a) bod 19 a § 225c zákona o sociálnom poistení a napadnuté upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok bolo vydané v súlade s § 225i ods. 5, § 225j ods. 7 a § 225m ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

7. Podľa žalovaného postup pri vymáhaní pohľadávky na základe rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 26C/249/2014 je správny a vymáhanie pohľadávky v konaní č. 0984410602019 má podklad v zákonných ustanoveniach, na základe ktorých bolo začaté konanie vo veci vymáhania predmetnej pohľadávky. Žalobca v správnej žalobe neuviedol žiadne námietky proti napadnutému rozhodnutiu o odvolaní proti upovedomeniu o začatí vymáhania pohľadávok a ani žiadne nové skutočnosti vo veci vymáhania pohľadávky. Žalovaný má za to, že rozhodnutie o odvolaní proti upovedomeniu o začatí vymáhania pohľadávok je zákonné a vecne správne a pridrižiava sa dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí.

8. Exekučným titulom, na podklade ktorého prebieha správny výkon podľa štvrtej časti zákona o sociálnom poistení, Okresný súd Galanta povolil žalobcovi splátky dlžnej sumy, pričom zadefinoval, že nezaplatením, resp. omeškaním s plnením čo i len jednej splátky stratí žalobca výhodu splátok, a teda nastáva splatnosť celého plnenia. Žalobca sa dostal do omeškania neuhradením stanovenej splátky včas. Vychádzajúc z ustanovenia § 225b zákona o sociálnom poistení, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená účastníkovi konania povinnosť plniť a účastník konania si túto povinnosť v určenej lehote dobrovoľne nespĺnil. Oprávnená pristúpila k postupu podľa štvrtej časti zákona o sociálnom poistení a vydala rozhodnutie o začatí konania v súlade s § 225c zákona o sociálnom poistení. V zmysle ustanovenia § 225a ods. 3 zákona o sociálnom poistení je Sociálna poisťovňa povinná zisťovať, či sú splnené podmienky na začatie konania vo veciach vymáhania pohľadávok podľa tohto zákona, vymáhať pohľadávky len podľa tohto zákona a spôsobmi, ktoré tento zákon ustanovuje. Žalovaný v rámci odvolacieho konania zistil, že tieto zákonné požiadavky boli splnené.

9. Nakoľko peňažné plnenie bolo oprávnenému priznané rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 19C/5/2018 zo dňa 17.7.2019 a napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané vo vykonávacom

konaní, považuje žalovaný návrh žalobcu na uplatnenie peňažnej moderácie podľa § 192 Správneho súdneho poriadku za bezpredmetný.

10. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že ho žalovaný núti uhrádzať pohľadávky vo väčšom rozsahu, ako to pripúšťa zákon, žalovaný poukazoval na to, že ustanovenie § 73 Exekučného poriadku, na ktoré žalobca odkazoval, upravuje postup platiteľa mzdy, resp. iného príjmu pri vykonávaní zrážok a v kompetencii žalovaného nie je preskúvanie takéhoto postupu platiteľa mzdy, resp. iného príjmu.

11. Žalobca vo svojom stanovisku k vyjadreniu žalovaného poukazoval na to, že podstata jeho žaloby nespočíva iba v žiadosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ale aj v žiadosti o posúdenie existencie vzniku diverzity - rozporu Sociálnou poisťovňou uplatňovaných zákonov vo vzťahu k zákonom chrániacich jeho práva a právne istoty. Žalovaný neuvádza dôvod, pre ktorý došlo k porušeniu splátkového kalendára a ktorý spočíva práve v tom, že protiprávnym konaním Sociálnej poisťovne nebola zachovaná nepostihnuteľná časť jeho príjmu a bolo mu tak zabránené aj v úhrade ďalších jeho záväzkov podľa rozhodnutí súdu. Dohoda so Sociálnou poisťovňou o splátkovom kalendári (týkajúca sa inej pohľadávky na sumu 966,55 eur, pôvodne 1.899,70 eur) bola len vynúteným uznaním dlhu, nakoľko poisťovní uviedol všetky skutočnosti o neschopnosti plnenia stanovenej mesačnej splátky, ktoré však neboli akceptované. Má za to, že Sociálna poisťovňa s prihliadnutím na to, že roky uhrádzal súdom stanovené pohľadávky v určených splátkach, mohla rozhodnúť v jeho prospech a nemusela vyvolať domino efekt vymáhaním všetkých ostatných nadväzných pohľadávok.

12. Vo vyjadrení k tomuto podaniu žalobcu žalovaný uviedol, že Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia, na ktorú štát preniesol svoje kompetencie vo veciach sociálneho poistenia. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý určí zákon. V zmysle § 148 zákona o sociálnom poistení je povinná vymáhať pohľadávky na poistnom, dávkach, náhradách škody podľa § 238 ods. 6 neuhradených Sociálnej poisťovni tretími osobami, pokutách a na penále podľa § 240. Pokiaľ si teda žalobca nesplnil exekučným titulom uloženú povinnosť, bola oprávnená v zmysle zákona o sociálnom poistení povinná siahnuť k nútenému výkonu povinnosti uloženej právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu. Ak žalobca vo svojom vyjadrení poukazuje na viazanosť Sociálnej poisťovne nielen gramatickým výkladom zákonných ustanovení, ale aj zmyslom a účelom zákona, Sociálna poisťovňa považuje za nutné na tomto mieste poznamenať, že dodržiavanie zákonnosti pri rozhodovaní má za cieľ účelné vymáhanie pohľadávok, a to výlučne za účelom predchádzania ekonomickým ujám Sociálnej poisťovne ako veriteľa. V dôsledku neplnenia uložených povinností fyzickými a právnickými osobami sa Sociálnej poisťovni znižujú príjmy, čo má následne negatívny dopad aj na možnosť výplaty dávok sociálneho poistenia oprávneným osobám.

13. Poukazoval na to, že v odôvodnení rozsudku Okresného súdu Galanta, č.k. 17C/154/2015-116 zo dňa 16.3.2017 (kde je tiež osobou povinnou žalobca a nárok uplatnený v konaní sa týka rovnakého nároku náhrady škody v zmysle ustanovenia § 238 zákona o sociálnom poistení), samotný súd poukázal na skutočnosť, že dlhy, ktoré povinný musí splácať, si spôsobil výlučne svojím neuváženým životným štýlom, pričom v právnom štáte nie je možné chrániť osoby konajúce nezákonne na úkor tých, ktorí žijú riadnym spôsobom života. Pokiaľ žalobca poukazuje na skutočnosť, že značnú časť dlhov, ktoré spláca, spláca v prospech Sociálnej poisťovne, je to práve v dôsledku toho, že Sociálna poisťovňa si voči nemu uplatňuje svoj nárok na náhradu škody, ktorú spôsobil samotný žalobca svojím protiprávnym konaním.

14. Súd prejednal vec za prítomnosti oboch účastníkov konania, ktorí zotrvali na argumentácii uvedenej v ich písomných podaniach, a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, vrátane administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby.

15. Žalobca v konaní uviedol, že svoje záväzky voči Sociálnej poisťovni, poisťovni Dôvera a advokátskej kancelárii si hodlá postupne uhradiť, žalobou chcel dosiahnuť iba to, aby došlo k zníženiu čiastky, ktorá je mu v prospech žalovaného mesačne zrážaná, o 15 eur, čo predstavuje sumu mesačných splátok, ktoré by mal uhrádzať na pohľadávky advokátskej kancelárie a poisťovne Dôvera. Jeho starobný dôchodok je v súčasnosti 466,40 eur, z čoho mu v minulom mesiaci bolo vyplatených 218,06 eura.

16. Žalovaný poukazoval na to, že v tomto prípade žalobcovi bolo plnenie v splátkach umožnené priamo v exekučnom titule, pričom povinnosť plnenia v splátkach porušil vo februári 2020, čo bolo dôvodom

vymáhania celej dlžnej čiastky. V súčasnosti žalovaný nevidí možnosť pre novú dohodu o splátkach so žalobcom.

17. Podľa zákona č. 162/2015 Z.z. (Správny súdny poriadok, SSP):

§ 2 ods. 1, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

§ 2 ods. 2, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

§ 6 ods. 1, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

§ 177 ods. 1, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

§ 191 ods. 1, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

- a) bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,
- b) ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený,
- c) vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,
- e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,
- f) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
- g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

§ 192, správny súd môže na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania rozsudkom znížiť výšku peňažného plnenia alebo peňažnej náhrady škody, ktoré boli priznané napadnutým rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy, ak to žalobca navrhol, a priznaná výška peňažného plnenia alebo peňažnej náhrady škody je neprimeraná alebo voči žalobcovi likvidačná.

§ 202 ods. 2, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

§ 203 ods. 2, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

Podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení:

§ 225a ods. 1, konaním vo veciach vymáhania pohľadávok podľa tohto zákona je konanie, ktorým Sociálna poisťovňa z úradnej moci vymáha pohľadávky.

§ 225c ods. 1, konanie vo veciach vymáhania pohľadávok začína Sociálna poisťovňa na podklade exekučného titulu vydaním rozhodnutia o začatí konania vo veciach vymáhania pohľadávok.

§ 225i ods. 1, príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne doručí do vlastných rúk platiteľovi mzdy príkaz na začatie vymáhania pohľadávok zrážkami zo mzdy a účastníkovi konania upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok zrážkami zo mzdy a zakáže účastníkovi konania nakladať s peňažnými prostriedkami, ktoré možno vymáhať spôsobmi podľa tohto zákona, a to až do sumy vymáhanej pohľadávky. Účastník konania stráca dňom, keď sa platiteľovi mzdy doručí príkaz na začatie vymáhania

pohľadávok zrážkami zo mzdy, právo na vyplatenie tej časti mzdy, ktorá zodpovedá určenej výške zrážok.

§ 225m ods. 1, ak účastník konania má nárok na výplatu dávok, ktoré vypláca Sociálna poisťovňa, môže príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne uskutočniť vymáhanie pohľadávok zrážkami z dávok.

18. V konaní nebolo sporné, a nepoprel to ani sám žalobca, že tento nespĺnil svoju platobnú povinnosť uloženú mu právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Galanta vydaným v konaní 19C/5/2018, ktorá skutočnosť je zásadnou z hľadiska vzniku oprávnenia Sociálnej poisťovne, a vzhľadom na verejno-právny charakter tejto inštitúcie aj povinnosti, vymáhať v súdnom konaní priznanú peňažnú pohľadávku.

19. Preskúmané rozhodnutie o odvolaní proti upovedomeniu o začatí vymáhania pohľadávok, ako aj upovedomenie žalobcu o začatí vymáhania pohľadávok je z tohto pohľadu výsledkom zákonného postupu správneho orgánu predchádzajúceho samotnému vykonaniu zrážok z príjmu povinného subjektu.

20. Rozhodnutie žalovaného, rovnako ako upovedomenie vydané prvostupňovým správnym orgánom, výšku mesačných zrážok nestanovuje, táto je určená osobitným predpisom, pričom úlohou súdu v tomto konaní nebolo posudzovanie výšky zrážok realizovaných z príjmu žalobcu v súvislosti s vymáhaním inej či iných pohľadávok Sociálnej poisťovne.

21. S prihliadnutím aj na skutočnosť, že predmetná žaloba nie je žalobou proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 252 a nasl. SSP (iným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 3 ods. 1 písm. e) SSP je faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby dotknuté), podmienkou konania o ktorej by, okrem iného, podľa § 49 SSP bolo povinné zastúpenie žalobcu advokátom, sú námietky žalobcu týkajúce sa výšky doposiaľ vykonávaných zrážok v súvislosti s preskúmaním žalobou napadnutého rozhodnutia a jeho vydaniu predchádzajúceho postupu správneho orgánu nerelevantnými (posudzovaným predchádzajúcim postupom je tu iba postup správneho orgánu tak úzko súvisiaci s vydaním žalobou napadnutého rozhodnutia, že by mohol mať za následok jeho nezákonnosť).

22. Rovnako požiadavka žalobcu na uplatnenie peňažnej moderácie podľa § 192 SSP, ktorá ako možnosť súdu znížiť výšku peňažného plnenia alebo peňažnej náhrady škody, ktoré boli priznané rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy, neprichádza do úvahy v prípade, ak žalobou napadnutým rozhodnutím je rozhodnutie o odvolaní proti upovedomeniu o začatí vymáhania splátok, ktoré síce má jasnú súvislosť s rozhodnutím o priznaní vymáhanej peňažnej čiastky, ale rozhodnutím o priznaní peňažnej čiastky nepochybne nie je a preskúmanie zákonnosti rozhodnutia takéhoto charakteru nie je predmetom tohto súdneho konania.

23. V neposlednom rade dôvod pre záver o nezákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného a pre jeho zrušenie neposkytuje ani samotná nepriaznivá finančná situácia žalobcu, a nakoľko súd v okolnostiach prípadu nezistil naplnenie podmienok žiadneho z dôvodov stanovených pre možnosť zrušenia rozhodnutia správneho orgánu ustanovením § 191 SSP, žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

24. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na skutočnosť, že v tomto konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy uplatniteľné v zmysle § 168 SSP nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozsudku na Krajský súd v Trnave. Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.